

der fragaår et Beløb dels ved Betaling af Gæld og dels ved Erhvervelser af Værdier, navnlig paa § 27, hvilke Værdier vel nok, efter hvad vi nu vide, at Jærnbannerne indbringe, kunne regnes til det halve af, hvad de paagældende Foranstaltninger have kostet. Naar man træffer fra, hvad der saaledes forbruges af Formuen, kom der paa §§ 10 og 27 et Overskud af godt og vel 1½ Million Kroner, saa at det virkelige Underkud kun bliver 3 Millioner Kroner. Saaledes som Forslaget er kommet til os fra Folketinget, har det et Overskud af 560,569 Kr. 92 D. Jeg holder ganske de 50 Millioner Kr. udenfor Beregningen, ligesom jeg i sin Tid gjorde med de 2 Millioner til Esbjergfarten; jeg har ligesom den ærede sidste Taler ikke nogen Tvivl om, at det er en Indtægt, som man gør bedst i at holde udenfor ligesom adskillige andre, der staa paa § 10, saaledes som Indtægten ved Salg af Hømagasinet, der figurerer indenfor Vinten, men som ikke kommer ind; det er af samme Slags som Marmorkirken, der i sin Tid ogsaa figurerede indenfor Vinten. Jeg skal lade det ligge, da jeg ligesom den ærede sidste Taler tvivler om, især efter den ærede Finansministres Udtalelser, at de 50 Millioner ville komme til Stede; man maa vel betragte dem som en Udtalelse om, at man hellere ønsker København som en aaben By end som en Fæstning. Naar man holder det udenfor Beregningen, har det foreliggende Forslag, som det er kommet fra Folketinget, altsaa et Overskud af 560,569 Kr. 92 D., det vil i Virkeligheden sige et Overskud af et Par Millioner Kroner, og det vilde under normale Forhold slet ikke være for meget. Men det bliver desværre ikke den endelige Finanslov eller de endelige Udgifter, men disse ville nok snarere blive i Overensstemmelse med det Forslag, der blev forelagt af den ærede Regering, som havde det Underkud, jeg har nævnt. — Jeg har søgt i det hele at komme til Klarhed over den finansielle Stilling og er gaaet 20 Aar tilbage, for at det kan blive rigtig klart, hvorledes Stillingen er. Jeg er kommen til følgende Resultat. I 1872 var Statsgælden 232,865,761 Kr. Statsformuen 109,406,930 Kr. Ved Statsformuen forstaa jeg Reserverfonden, Regnskabsbeholdningen i Statskassen og Aktiver, som indestaa dels i Kongeriget, dels udenfor Kongeriget, men i alt Jald Aktiver, som antages at være til at erholde. Trækker jeg alle disse Aktiver fra Statsgælden i 1872, bliver der tilbage en Restgæld af 123,448,831 Kr. Jærnbannerne stode den Gang i godt og vel 52 Mill. Denne har jeg ikke regnet med, men jeg nævner dem kun ved Siden af; skulde de regnes

med, bltber Stillingen endnu bedre i 1872. I 1882 var Statsgælden 202,176,865 Kr. og Statsformuen 84,463,805 Kr. Restgælden bliver da 117,712,805 Kr. Ærede Herrens ville se, at der altsaa var en normal Fremgang i disse Aar af 6 Mill.; men i Virkeligheden er den meget større, for nu ere Jærnbannerne stagne til en Værdi af 130 Mill. i de 10 Aar. I 1885 var Statsgælden 197,709,808 Kr. og Statsformuen 101,302,023 Kr., altsaa den virkelige Statsgæld, naar man trækker Formuen fra 96,407,785 Kr. Det høje Ting vil deraf se, at Statsgælden fra 1882 til 1885 er sunken fra 117 Mill. til 96 Mill. Der er altsaa et meget godt Fremskridt i disse 3 Aar, men det er ogsaa disse 3—4 Aar, som havde de „barberede Budler“. Tager jeg saa 1891 — jeg har ikke alle Opgørelserne for 1892, dem kan man ikke have endnu, men jeg skal søge at samle det saa nær 1892 som muligt — saa er Statsgælden den 1ste April 1891 185,041,197 Kr. og Formuen 70,789,543 Kr. Der bliver altsaa tilbage en Gæld af 114,251,654 Kr. Det er jo saadanne Aar som Provisorietiden, for at tage et kort Udtryk, hvor man er gaaet 18 Millioner tilbage; men Statsbanerne staa nu, selv om de i Virkeligheden ikke have den Værdi, hvad jeg vel ikke behøver at minde det høje Ting om, i 170 Millioner. Til førstkommande 1ste April vil vor Regnskabsbeholdning kun være 12,745,107 Kr. De ville altsaa se, at den er gaaet slet ikke saa lidt tilbage, men det høje Ting vil tillige se, at jeg ingenlunde mener, at vi ere saaledes stillede, at vi ikke skulde kunne fremme nødvendige sociale Formaal. Jeg tror, at Aar efter Aar, saavidt jeg kan skønne, kan der blive 4—5 Mill. Kr. dertil, naar man hører op med Fæstningsbyggeriet, og det maa vel Nøgledagen en Gang forsøge at standse. Hører man op dermed — og vi have jo ogsaa hørt Udtalelser fra den høje Regering, saaledes at det kunde synes, at der nu skulde være en Standsning — skønner jeg ikke rettere, end at der kan blive Penge tilbage til sociale Formaal og andre Ting, som ligge udenfor det, der nu absolut skal til, at der altsaa kan blive adskilligt til ny fri Bevillinger og ny Foretagender, forudsat at de ny Stattefikser, som vi have faaet i de sidste Aar, i nogen Maade svare til det, man har ventet.

Jeg bemærkede for, at Finanslovens Behandling har faaet en helt anden Karakter, end den tidligere havde. Jeg skylder at tillægge dette med et Par Eksempler, og jeg vil da frembringe § 21, altsaa hvad der ligger under Ministeren for Kirke- og Under-